

Yuf Borusu Seni Bekliyor

Ömer Seyfettin

Yuf Borusu Seni Bekliyor — Ömer Seyfettin

İlk yayın: Ekim 1919 İfham Gazetesi Kaynak:

[<https://acikerisim.tbmm.gov.tr/handle/11543/2806|>; TBMM Açık Erişim]
(kaynak: Vikikaynak sayfa notu)

Ömer Seyfettin 1920 yılında öldü. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca eserin özgün metni kamu malıdır.

Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır:

[https://tr.wikisource.org/w/index.php?](https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Yuf_Borusu_Seni_Bekliyor&oldid=153277)

[title=Yuf_Borusu_Seni_Bekliyor&oldid=153277](https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Yuf_Borusu_Seni_Bekliyor&oldid=153277) (revizyon 153277). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansı ile paylaşılr; bu PDF de aynı lisansla serbestçe paylaşılabilir.

pdfkitaphane.com

Aksaraylı Câbir Paşa'yı bir zamanlar tanımayan yoktu; zevcesi, Cennetmekan'ın gözdelerinden mi, hazinedar ustalarından mı ne imiş... İşin içyüzünü bilenler, o kolunda taşıdığı kat kat sırmaları Saraylı Hanımın sayesinde kazandığını; yani, düğün olmadan evvel el öpmelik binbaşılığı, sonra da kandillerde, bayramlarda münasebet düştükçe kaymakamlığı, miralaylığı, livâlığı, Meşrutiyet'ten bir sene evvel de ferikliği yakalamış olduğunu hikâye ederler...

Orduyu gençleştirmek sevdasına düşen akıllılar iş başına geçince, birçoqlarıyla beraber onu da tekâüde sevk ederek mağdurlar arasına karıştırdılar. İlk günler tekâüt muhassasâtıyla geçinmek kabil oluyordu. Doğruyu söylemek lazım gelirse, paşanın on para serveti de yoktur. Zaten Devr-i Saadet'te, harem-selamlık o koca daireyi eline geçen ihsanlar, maaşlarla ancak idare edebiliyordu. Bu musibetten sonra evin kadrosu kendi kendine küçüldüğünden ilk günleri tekâüt maaşı biraz işe yarıyordu. Sonra maîşet derdi sarpa sarıp da herkes başının çaresine düştüğü zaman, paşa da, ilk tedbir olarak köşkün selamlık tarafını kiraya verdi. Bu da derde derman olamayınca, zemin katını bakkal dükkanına tahvil etti. Ufak bir sermaye ile ticarete koyuldu. İş başa düşünce ne yapılmaz? Bak şu hayatın cilvesine!

Bir zamanlar paşanın yanına kuş uçmazdı. Perde çavuşları, odacılar, yaverler, nöbetçiler, atlar, arabalar, dalkavuklar, arasında geçen debdebelerle; şimdiki kırk paralık bulama, altmış paralık peynir müşterilerine meram anlatmak arasında ne büyük tezat vardı. Hele o eskiden etek öpmek için fırsat bekleyenlerin bugünlerde yan gözle bakıp bıyık altından gülmelerini görüp de kalpler sızlamamak kâbil değildi. Fakat paşa, "sabrın sonu selamet"

diyerek büyük bir metanet ile kendini bu hayata da alıştırdı, hatta biraz kanıksadı bile...

Fakat günün birinde vesika şekerini tevzi ederken köyün sayılı sulularından, hatta azıllılarından Takunyalı Fitnat namında bir kadın, ona bir bayrak açtı, bütün mahalleyi bir anda başına topladı. Fitnat'ın bir eli belinde, diğeriyle birtakım işaretler yaparak:

— Seni istiskalar paşası, seni.. Aç gözünü, yoksa açarlar gözünü... Sen hükümet kapısında yetim hakkı yemeye alışmışsın. Galiba şimdi de mahalle bakkallığını mı yiyim yeri yaptın? Hiçbir şeycik demem. Benim gibi ağızsız, dul kadınların, saç bitmedik yetimlerin beş, on dirhem şekeri sana kan olsun, irin olsun...

Yüzünü halka doğru dönerek devam etti:

— A dostla.....rr, buna hangi can dayanır? Bizden ufaladığını bari hayırlı bir işte kullansa canım yanmaz... Bu kaparozlar, sokak sokak fink atan kokona kızlarının tango çarşaflarına, havaleli iskarpinlerine gidiyor... Hele dur sen, benim kafam kızmasın, yoksa... İnşallah o kokorozlar nasibimden geçmesin, eğer onları tükürüklere boğmazsam, bana da Fitnat demesinler...

* * *

Câbir Paşa, bu vakadan sonra mahalle bakkallığına tövbekâr oldu. Makamını Karamanlı Bodos'a terkederek, ertesi günü tası tarağı topladı, kaçış hâlâ o kaçış. Tabîî boş durmak kâbil değil. Paşa birkaç gündür İstanbul'a geldikçe, işlere âgâh olmaya başladı. Hay Allah layığını versin! Meğer o, köyde, Takunyalı Fitnatlar, Belalı Ayşeler ile uğraşırken, açıkgöz tekâütler rahat kârın kolayını bulmuşlar da, onun haberi yok! Aştan kalanın kaşığı kırılsın. Paşa da derhal Ömer Âbid Hanı'nda bir yazıhane, ticaret tezkeresi vesaireyi yoluna koydu. Şimdi bir taklit tüccar da o olmuştu. Tüccar olmak bir şey değil, asıl işin tatlı tarafına bakalım. Tavsiyeler,

himmetler, biraz da etek öpmelerle, paşam da, muradına nail oldu. Sizden laf çıkmaz, açıkçası ihracat vesikası işine kayırıldı.

Allah bin bin bereket versin. Meğer fincancı katırlarını ürkütmeyenlerin bu kadcılık olsun mükafatı varmış. Hem ne hoş... Bu işin batakcı defteri, eli bayraklı kadınları da yok. Arada sırada bir adam gönderip listeye baktırmak... Bu sefer de bize yarım vagon çıkmış, buna da bereket versin. Çağır Yasefi, Halil Efendi ver aşağı, tut yukarı, bayıl paraları. Kısa günün kârı az olur. Paşam müsrif de değildir. Eğer iş devam etseydi, beş on para sahibi de olacaktı. Nerede?.. Kör talih geldi, ona da yetiştii, günün birinde bu işin de modası geçti. Vesikacılıktan mahrum kalan bazı açıkgoz arkadaşlar iâse dalaverelerine dahil oldular, fakat paşam bir türlü bunun pundunu bulamadı. Bu kabiliyetsizliği az kaldı aile politikasını da bozuyordu. Çünkü kızlarıyla büyük hanım, kendisini açıktan açığa mıymıntılıkla itham ettiler. Paşada ne kabahat var? Her iş sık sık şeklini değiştiriyordu. O da ne yapacağını şaşırdı. Hakiki ticaretin hiç ehli değildi. Aczini bilmek de bir meziyettir. Paşa bu hallerle bocalarken, evdeki itibarı azaldıkça azaldı. Zavallı paşa hanımlara yaranmak için her şeyi yapıyor, kuyudan su çekiyor, bahçe suluyor, sebzevat ayıklıyor, yine makbul olamıyordu. Paşa, kendisini görenler tanımayacak kadar zayıflamıştı. O kuruluğa bir de karalık ârız oldu. Şimdi paşa eski ölçüsüne göre yapılan elbiselerinin içinde yabancı bir iskelet gibi kalmıştı. Evvela yakalık ve boyunbağını defetti. Sonra da yakın yerlere, bakkala çakkala, mahalle kahvesine entari ve hırka ile gider ve soranlara "Artık derviş olduk", derdi...

Mütareke, müsâlâha, derken işler bütün bütün değışti... Her geçen günle beraber yeni bir şekle giriyorduk. Yine herkesin lisanı kökünden döndü.

— Kahrolsunlar, kaçmışlar, yahu neler oluyormuş da ruhumuz duymuyormuş. Oh olsun... Oh olsun... Eden elbet bulur, tıksınlar haini, assınlar katili, hamiyeti varsa artık çekilsin... Onu da bir adam zannettikti yahu. Sen kasavet etme birader, yine bu öksüz milleti yine bir mucize kurtarır...filan derken Bekirağa Bölüğü dolup dolup boşalıyor, katiller, kanlılar bacadan kaçıyor, kaçıyordu... Ama, şimdi ma-hüvelhakkını söylemeli. Mağdurlar da bucak bucak aranıyordu ya... (!) Hele şu cilve-i kadere bak. Meğer devlet kuşu yakınlarla gelmiş de haberimiz yok.

* * *

Bir sabah çarşı boyuna erken inenler, Câbir Paşa'yı senelerce sandık içinde durmadan açılmaz buruşukluklar peydâ etmiş, formları kararmış, saltanat devirlerinin yadigarı olan paşalık esvabının içinde buldular. Şişmanlık günlerinin hatırasını saklayan bu esvabı paşa giymemiş, belki de içine düşmüştü. Hele seyf-i mücellâsını beline dolayan sırmalı kayışın hâsıl ettiği buruşukluklarla, bir insandan ziyade, bostan korkuluğuna benziyordu. O, bu halden bîhaber, yalnız öne doğru birkaç derece meyleden vücudunu doğrultmaya gayret ederek arada sırada boyalı bıyıklarına çeki düzen vererek, mehâbet-i askeriyesine yakışan bir gururla tren yoluna doğru ilerliyordu.

Eskisi gibi sağdan sola selamlar saçıyor ve mukabilini de bekliyordu. Meğer hakkı da varmış. Hakikat bu geçiş, her günkü geçişlere benzemedi, herkes iki keçeli ayağa kalktı, adeta küçük bir merasim oldu. Paşa içinden: "Ah fırsat düşünleri, ah!" diyordu. Bak, bak, her gün bir omuz silkmekle geçen aşınalar şimdi kandilli temennâlarla yerlere kadar eğilerek:

— Efendim memuriyet-i cedîdenizde muvaffakiyetler temenni eder ve arz-ı tebrikat ederim. İrfan-ı âlînizi ihmal edenler cihana

maskara oldular paşam...

gibi yağlı ballı hulûslar savurarak geçip gidiyorlardı. Bunlar arasında yalnız biri fikrini değıştirmemişti. Tam paşa trene ayağını atacağı sırada yine en son sözü o, Takunyalı Fitnat söyledi:

— Yürü bakkallar paşası, yürü... Yuf borusu seni bekliyor...